Försvarshögskolan

Rapport - Kvalitetsdialoger 2025

Välj ett objekt.

Forskning och utbildning i samverkan med det omgivande samhället

Innehåll

Inledning och sammanfattning av generella slutsatser 3

Personal och kompetensförsörjning 5

Statistik 5
Årets dialog och analys avseende personal och kompetensförsörjning 7

Forskning 8

Produktivitet 8
Årets dialog och analys avseende forskning 14

Utbildning 16

Statistik 16
Årets dialog och analys avseende utbildning 20

Bilagor

Bilaga 1. Kvalitetsutvecklingsplan försvarssystem
Bilaga 2 Kvalitetsutvecklingsplan krigsvetenskap
Bilaga 3. Kvalitetsutvecklingsplan ledarskap och ledning
Bilaga 4. Kvalitetsutvecklingsplan militärhistoria
Bilaga 5. Kvalitetsutvecklingsplan operativ juridik och folkrätt
Bilaga 6. Kvalitetsutvecklingsplan statsvetenskap
Bilaga 7. Studentkårernas redogörelse över studentinflytande vid Försvarshögskolan
Bilaga 8. Sammanställning av högskoleövergripande åtgärder

Inledning och sammanfattning av generella slutsatser

Rektors årliga kvalitetsdialoger för forskning och utbildning är – tillsammans med Forskning- och utbildningsnämndens (FoUN:s) utvärderingar av forskning och utbildning, ämnenas och programmens interna kvalitetsarbete och det löpande lokala och verksamhetsnära kvalitetsarbetet – en viktig hörnsten i Försvarshögskolans kvalitetssystem.

Inför dialogerna tar ämnena fram kvalitetsutvecklingsplaner. Dialogen utgår ifrån dessa kvalitetsutvecklingsplaner tillsammans med statistik och nyckeltal framtagna av verksamhetsstöd, samt i förekommande fall resultat från FoUN:s kvalitetsutvärderingar[1]. I kvalitetsutvecklingsplanerna ingår även åtgärdsplaner och analys och uppföljning av de åtgärder som framkommit vid föregående års dialoger.

Föreliggande rapport är en sammanfattning av 2025 års dialoger mellan ämnen och högskoleledning. Syftet med rapporten är att på ett övergripande plan summera dialogerna, lyfta relevant högskoleövergripande statistik samt analysera underlagen och dra högskolgemensamma slutsatser. Rapporten har en bilaga som anger vilka högskoleövergripande åtgärder som behöver vidtas och hur dessa ska följas upp. De ämnesspecifika utmaningar som framkommit under dialogerna följs upp vid nästa års kvalitetsdialog genom genomgång av respektive ämnes åtgärdsplan.

De slutsatser som går att dra av årets dialoger är i stort sett desamma som föregående år:

- Att kvalitetsdialogerna är både stimulerande och intressanta och att ämnenas rapporter visar tecken på gott arbete på ämnesnivå, vilken i sin tur skapar förutsättningar för god gemensam dialog på central nivå,
- Att den strategiska och långsiktiga kompetensförsörjningen fortfarande är en utmaning för att lärosätet ska klara att växa med kvalitet. Den är helt avgörande för att klara både det växande utbildningsuppdraget och för att höja produktiviteten i forskningen. Flera ämnen behöver utveckla ett mer strategiskt kompetensförsörjningsarbete.

- Att produktiviteten och kvaliteten i forskning fortfarande måste öka. Målbilden om en genomsnittlig publikationspoäng om 2 poäng/forskare/år kvarstår.
- Forskningsintäkterna från bidrag måste öka och alla ämnen behöver jobba systematiskt, tillsammans med Grants Office, för att nå den ambitionen. Varje ämne ska ta fram en strategisk plan för detta arbete.
- Att söktrycket fortsatt är mycket högt på många utbildningar.
- Att Försvarshögskolan behöver fortsatt utveckla ett strategiskt utbildningsutbud som svarar mot omvärldens behov, särskilt för totalförsvaret.
- Att ansvarsfördelningen mellan militära programledningen HOP och ämnen avseende kvalitet och utveckling måste tydliggöras (återfinns som uppdrag i anteckningar från dialog med militära programmen 2024-11-18).

Personal och kompetensförsörjning

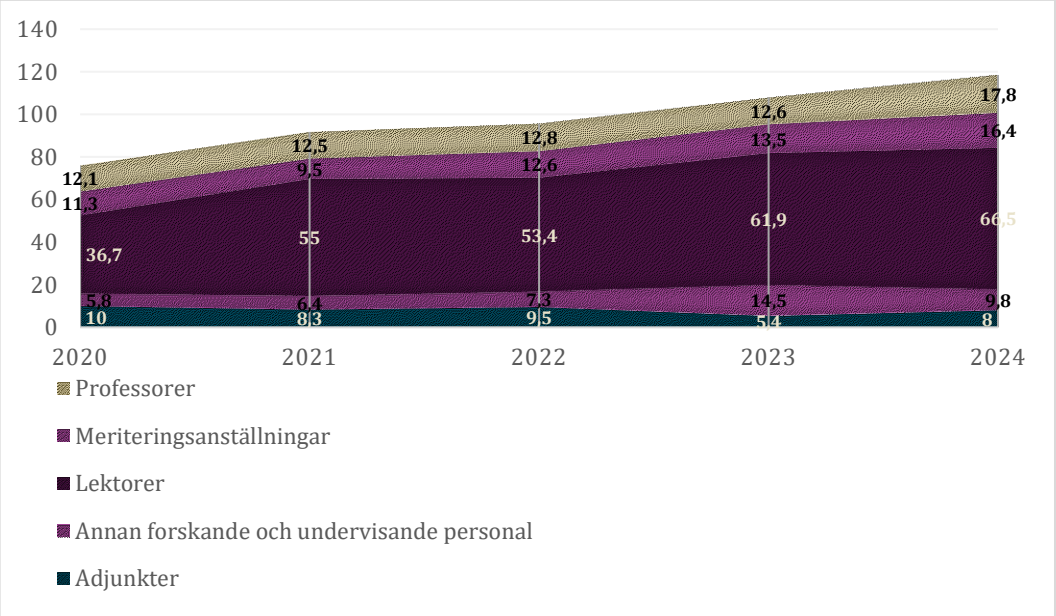
Statistik

Försvarshögskolan har jämfört med andra lärosäten en stor andel undervisande personal som utgörs av militära lärare vilket, liksom förändringar över tid, tydliggörs i bild 1 nedan. Bild 2 visar personalkategorier för forskande och undervisande personal, med forskarexamen, under en femårsperiod.[2]

Bild 1. Personalkategorier, samtliga (2020–2024), heltidsekvivalenter

Personalkategorier	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Adjunkter	46	36	35	29	31
Militära lärare och annan forskande och undervisande personal	130	136	136	155	150
Lektorer, meriteringsanställningar och professorer	69	91	93	106	116
totalt	**245**	**263**	**264**	**290**	**297**

Bild 2. Personalkategorier med forskarexamen (2020–2024), heltidsekvivalent

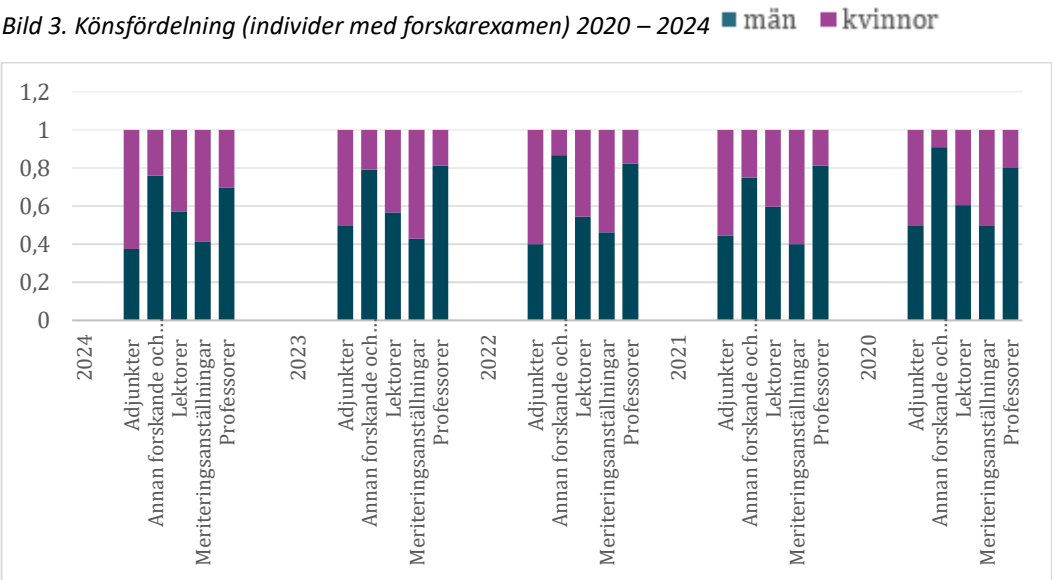

[2] UKÄ:s statistikdatabas, *Högskolan i siffror*, https://www.uka.se/vara-resultat/statistik/hogskolan-i-siffror

Antalet disputerade i kärnverksamheten vid högskolan har ökat under de senaste tre åren, från 86 individer 2020 till 145 individer 2024.[3] När det gäller fördelningen mellan personalkategorierna för denna grupp visar bilden ovan att antalet i samtliga kategorier ökat med undantag från ”annan forskande och undervisande personal”, där disputerade officerare ingår.[4]

Jämställdheten vid Försvarshögskolan har fortfarande inte uppnått en 60–40 fördelning avseende personalen i kärnverksamheten. Det nationella snittet ligger alltjämt på 53–47 (män resp. kvinnor), men bakom de siffrorna finns en stor variation mellan olika lärosäten. Fördelningen vid Försvarshögskolan år 2024 visar dock för första gången en liten förskjutning mot jämnare könsfördelning och andelen män ligger nu på 66% (jmf med tidigare 70%) medan andelen kvinnor ligger på 34% (jmf med tidigare 30 %). Den största jämställdhetsutmaningen ligger i fortfarande inom kategorin militära lärare. Bild 3 nedan visar på könsfördelningen inom Försvarshögskolans olika personalkategorier avseende forskarutbildad personal. Siffrorna visar framför allt att antalet professorer som är kvinnor över tid förhåller sig lågt jämfört med antalet professorer som är män. Kategorierna lektorer, meriteringsanställningar och adjunkter har någotsånär jämn könsfördelning.[5]

Bild 3. Könsfördelning (individer med forskarexamen) 2020 – 2024

[3] Administrativ personal ej inräknad.
[4] UKÄ:s statistikdatabas, *Högskolan i siffror*, https://www.uka.se/vara-resultat/statistik/hogskolan-i-siffror
[5] Ibid

Årets dialog och analys avseende personal och kompetensförsörjning

En strategisk kompetensförsörjning är nödvändig för att möta omvärldens krav och förväntningar såväl som för att nå lärosätets vision som identifierade verksamhetsmål. Vid tidigare dialoger identifierades behovet av att utveckla ett strategiskt kompetensförsörjningsarbete och en effektivisering av rekryteringsprocesserna vid lärosätet. Under året har rutiner tagits fram för både internationell rekrytering och för befordran till professor.[6]

Den strategiska och långsiktiga kompetensförsörjningen är en central och kritisk punkt för att Försvarshögskolan ska klara att växa med kvalitet. Den handlar lika mycket om att möjliggöra en effektiv och ändamålsenlig nyrekrytering som att behålla och effektivt nyttja befintlig personal. Det stora och fortsatt växande utbildningsuppdraget tar stora personalresurser i anspråk, för både civila och militära lärare. Detta påverkar också de disputerade lärarnas möjligheter att forska och söka bidragsmedel vilket är en nyckelfråga för att behålla kompetenta lärare samt en kvalitetsfråga för Försvarshögskolan. Ämnenas strategier för *hur* de vill växa ska hänga samman med kompetensförsörjningsplanen. Både att rekrytera rätt personal och att behålla väsentlig personal är viktiga komponenter i det strategiska arbetet. Ett problem som har identifierats i detta sammanhang under årets dialoger är att ämnena är försiktiga med att anställa forskare på FoT-medel då man riskerar att anställningarna i många fall övergår i en tillsvidareanställning utan långsiktig finansiering. Här behöver HR-avdelningen utveckla rutiner och processer som möter ämnenas behov av rekrytering på tidsbegränsade projekt.

Vid föregående års kvalitetsdialog uppmuntrades ämnena att vara kreativa avseende tillväxten. Detta har bland annat lett till att både ”smala” internationella utlysningar inom strategiskt viktiga områden har gjorts och även att personal med ”track record” av att dra in forskningsmedel har rekryterats. Tillväxten kommer också leda till att fler juniora forskare och lärare rekryteras vilket i sin tur innebär högre krav på en kvalitetspraktik inom ämnena för att kunna stötta yngre forskare i karriären.

De militära lärarnas professionskompetens är avgörande för de militära utbildningarnas genomförande och dessa behöver fortfarande både bli fler och nyttjas mer effektivt. Det kvarstår att utreda den fråga som uppkommit vid tidigare dialoger avseende hur resursutnyttjandet av den militära personalen kan

[6] Rutin till Försvarshögskolans anställningsordning för rekrytering och befordran

effektiviseras. Det finns även ett stort behov av att militär personal med aktuell och relevant erfarenhet ska kunna komma in för undervisning emellanåt under kortare perioder.

Nytt för i år när det gäller utbildningsuppdrag inom militära program är att alla ämnen nu ska utgår från de timnycklar som har utvecklats inom krigsvetenskapen som schabloner.

Slutligen kvarstår även i år att det är av största vikt för Försvarshögskolan att examinera fler disputerade officerare då de har en avgörande betydelse för bland annat forskningsanknytningen av de militära utbildningarna. Antalet disputerade officerare har inte ökat, snarare minskat något, vilket är problematiskt då dessa innehar kompetens som är viktig såväl för den fortsatta akademiseringen av officersutbildningen som utvecklingen av en militär professionsutbildning på vetenskaplig grund. I förra årets rapport nämndes att utformningen av det nya Högre officersprogrammet (HOP), på sikt skulle kunna intressera fler officerare för en forskarkarriär vid Försvarshögskolan. Inrättandet av Institutet för krigföring är ett annat viktigt instrument för att öka intresset för forskarutbildning bland officerare. Detsamma gäller naturligtvis även inrättande av den internationella forskarskolan för officerare.

Forskning

Produktivitet

För att se över produktiviteten vid högskolan har underlag tagits fram avseende forskande personal, forskningsfinansiering och publikationer.[7]

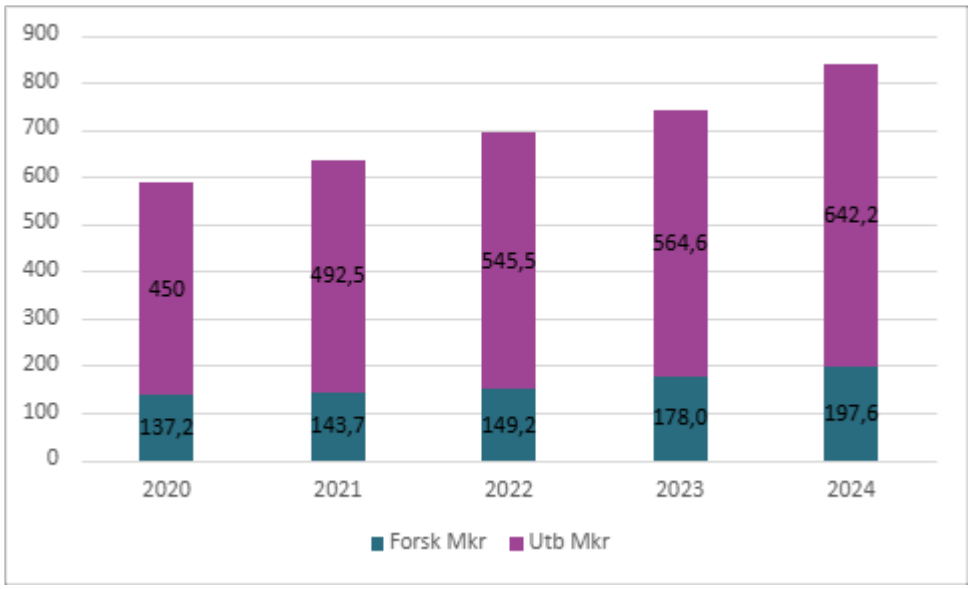
Forskningsmedel

Forskningsintäkter har under 2024 ökat med närmare 20 miljoner men jämfört med de totala intäkterna är förhållandet fortfarande ungefär detsamma som föregående år. Forskningsintäkterna ligger på 23,5 % (jmf med 24 % föregående år) av de totala intäkterna. Innan 2023 var utvecklingen att andelen forskningsintäkter minskade under flera år och som konstaterats i tidigare årsrapporter är det fortfarande viktig med fortsatt bevakning av utvecklingen

7 UKÄ:s statistikdatabas, Högskolan i siffror, https://www.uka.se/vara-resultat/statistik/hogskolan-i-siffror?tab=tab-946b13e85918450b4a2c62d46&plusbox=12_9c9758518455dbf0c7583 samt underlag inhämtat från HR, ALB och PLAN.

eftersom lärares möjligheter att forska både är en nyckelfråga för att behålla kompetenta lärare och en kvalitetsfråga för utbildningen.

Bild 4. Intäkter forskning och utbildning vid FHS åren 2020–2024

Bilden nedan (5) visar forskningsintäkter fördelat på intäktsslag. Tidigare år har forskningsanslagen från Försvarsdepartementet (Fö) och Utbildningsdepartementet (U) utgjort ungefär hälften av Försvarshögskolans forskningsintäkter. Det senaste året har andelen anslagsmedel minskat något och utgör nu 46% av helheten. Det är anslaget från Fö som står för minskningen. Jämfört med andra lärosäten har Försvarshögskolan en stor andel forskningsintäkter från uppdragsforskning och en relativt liten andel bidrag från externa forskningsfinansiärer. Både bidragsintäkter och uppdragsintäkter har ökat 2024 och de senare förväntas också öka ytterligare de kommande åren.

Bild 5. Intäkter forskning fördelat på intäktsslag (2020–2024)

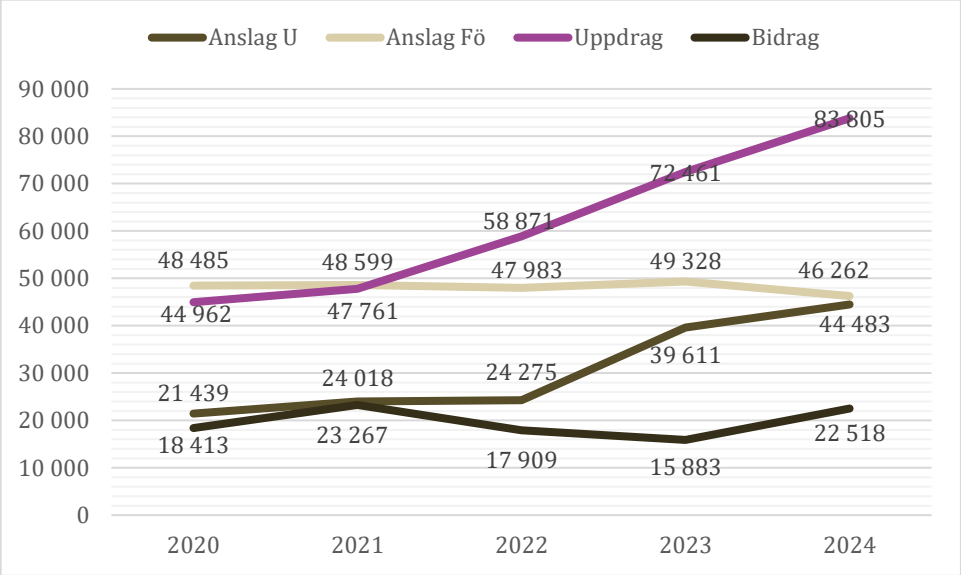
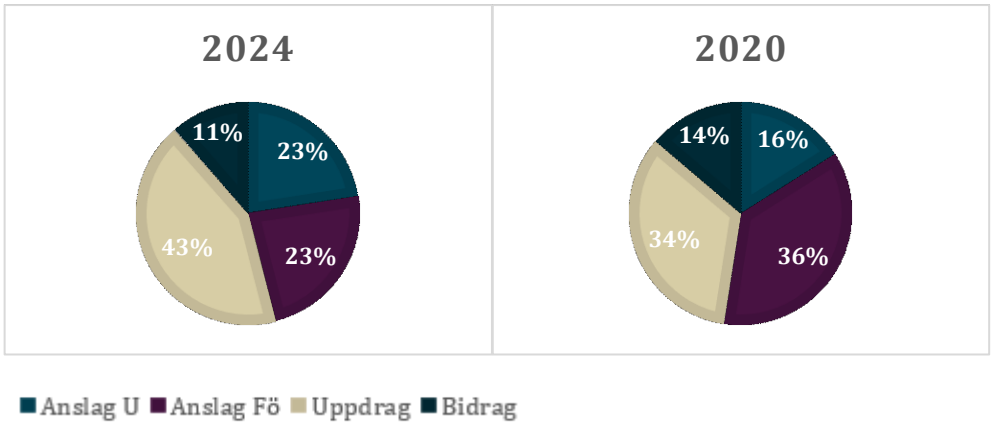

Bild 6 nedan visar på hur de olika forskningsintäktsandelarna i förhållande till helheten har förändrats, 2024 jämfört med 2023. Över tid har andelen anslag tillsammans minskat med 6 procentenheter och det är andelen anslag Fö som står för minskningen (13 procentenheter), andelen anslag U har däremot ökat (med 7 procentenheter). Andelen bidrag har minskat med 3 procentenheter medan andelen uppdrag har ökat med 9 procentenheter.

Bild 6. Intäkter forskning fördelat på intäktsslag 2024 jämfört med 2020

Publikationer

Försvarshögskolan har fattat beslut om att använda ranking (nivå 1 och 2) i Norska listan (NL), både som utgångspunkt för analys av produktivitet och inför

fördelning av en del av forskningsanslaget (den s.k. prestationspotten). Även om produktiviteten skiljer sig åt ämnen emellan visar bild 6 nedan att det även i år går att göra positiva högskoleövergripande iakttagelser i och med att antalet nivå 1&2 NL publikationer, liksom det totala antalet publikationer ökar över tid. Emellertid visar tabellen också att *andelen* 1&2 NL publikationer har minskat till samma nivå som 2020. Nivå 1 och Ej rankade publikationer ökar medan antalet nivå 2 publikationer tycks ha toppar vartannat år, något som eventuellt kommer framträda ännu tydligare nästa år.

Bild 7. Publikationer inkl. ranking i Norska listan åren 2020–2024

	Ej rankad	Nivå 0	Nivå 1	Nivå 2	Totalt antal publ.	Antal publ. nivå 1&2	Andel nivå 1&2 av total
2020	9	7	86	25	127	111	87%
2021	3	5	88	34	130	122	94%
2022	5	8	103	22	138	125	91%
2023	9	11	111	31	162	142	88%
2024	18	10	141	22	191	163	85%

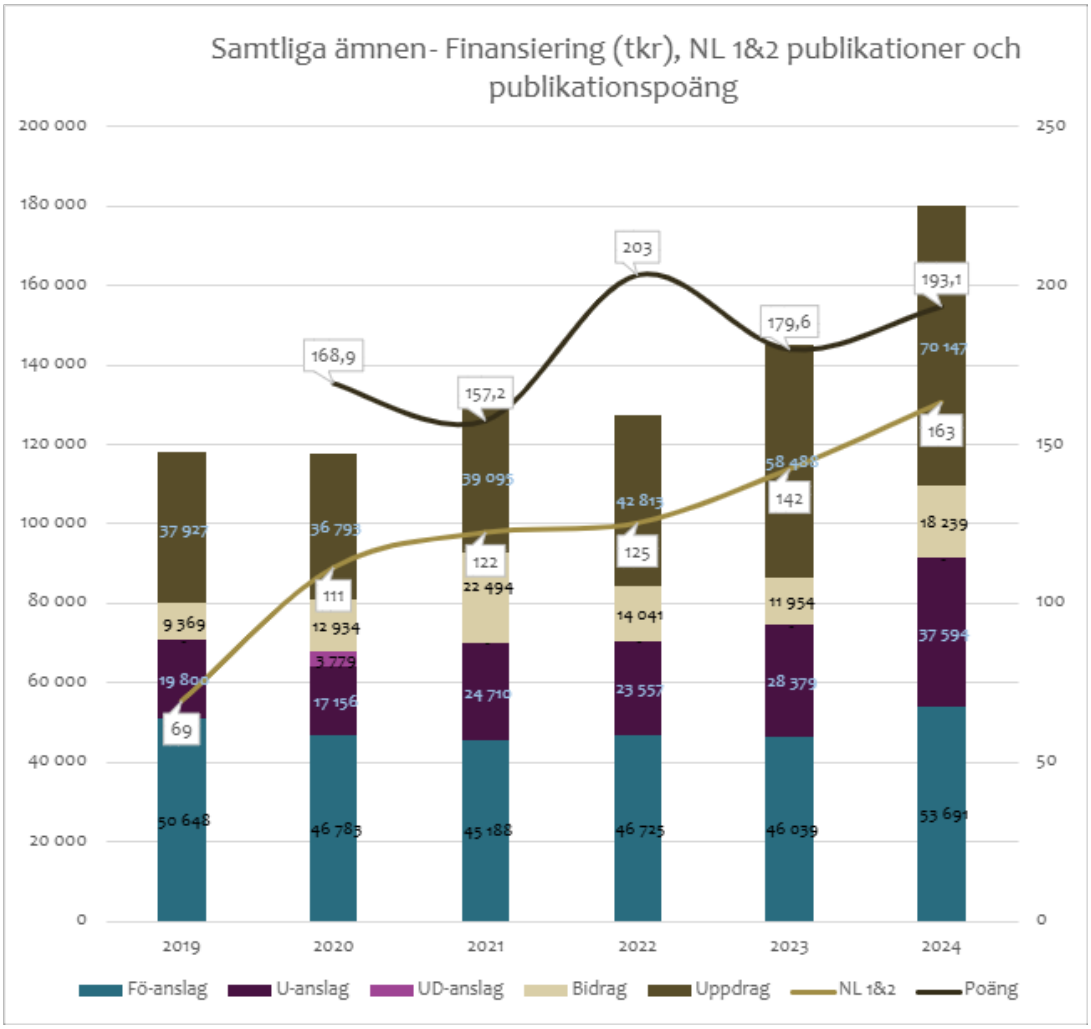
Bild 8 nedan redogör för den högskoleövergripande effektiviteten (produktion i förhållande till forskningsintäkter) på årsbasis respektive treårssnitt. Denna översiktsbild visar bland annat att priset för publikationspoäng ökar samtidigt som snittpoängen per forskare har sänkts något. Detta är en iakttagelse som behöver fortsatt bevakning.

Bild 8. Lärosätesövergripande forskningsintäkter och publikationspoäng (årsbasis och treårssnitt)

Period **Årsbasis**	Publikatons-poäng: Disputerade och doktorander	Publikations-poäng: **Endast disputerade**	Åa: Disputerade och doktorander	Åa: **Endast disputerade**	Publikations-poäng per åa: Disputerade och doktorander	Publikations-poäng per åa: **Endast disputerade**	Intäkter forskning och forskar-utbildning (tkr)	Tkr per åa: Disputerade och doktorander	Tkr per publikations-poäng; Disputerade och doktorander
2024	193,1	187,3	158,7	124,8	1,22	1,5	179 671	1132	930
2023	179,6	172,9	135,2	108,4	1,33	1,6	144 861	1072	807
2022	203	198	130,2	103,4	1,56	1,91	127 135	976	626
Treårssnitt									
2022–2024	192	186	141	112	1,36	1,66	150 556	1 065	785
2021–2023	173	169	130	103	1,33	1,65	134 494	1 034	778
2020–2022	170	168	126	99	1,35	1,7	125 356	995	738

Slutligen, bidrar kurvorna i bild 9 nedan till en insikt om hur publikationer i Norska listan på nivå 1 & 2 (antal) och publikationspoäng (den poäng respektive publikation ger) inte nödvändigtvis behöver följa samma utvecklingskurva eftersom nivå 1 respektive nivå 2 publikationer ger olika poäng. Det är dock ett mål att de båda kurvorna ska följas åt vilket också visas under 2024.

Bild 9. Lärosätesövergripande kostnader, NL 1&2 publikationer och publikationspoäng

Årets dialog och analys avseende forskning

Även om Försvarshögskolan är på rätt väg behöver produktionen fortfarande öka både kvantitativt och kvalitativt. Det är viktigt att alla ämnen fortsätter att arbeta vidare med att skapa en hållbar forskningsmiljö och en kultur där det finns förväntningar på att publicera med kvalitet, något som i längden kommer bidra till produktivitet. De siffror som tagits fram visar förvisso att antalet publikationer har ökat, men lärosätet når inte upp till målet på 2 poäng per år för varje disputerad årsarbetskraft. Kostnaden för publikationerna fortsätter också öka och här bör tilläggas att Försvarshögskolan ändå har en stabil ekonomisk grund för forskning med jämförelsevis mycket pengar i snitt per disputerad forskare, jämfört med ånga andra högskolor.

Återigen lyfts svårigheter med stora utbildnings- och utvecklingsuppdrag som en stor anledning till att forskarna inte hinner forska effektivt, sammanhängande och i tillräcklig omfattning. Framförhållning och långsiktighet i planering av forskningstid är därför fortfarande ett prioriterat utvecklingsområde vid de flesta ämnen. Det är också fortfarande av högsta vikt att ämnena jobbar internt med att stödja forskningsprocessen och i vissa fall även mer aktivt coacha den forskande personalen, samt stötta dem i att freda forskningstiden. Att se över balansen mellan forskning och utbildning samt att frigöra tid från administration och mindre nödvändiga möten blir viktiga steg i den riktningen. De kreativa lösningarna för att skapa sammanhängande forskningstid som lyfts fram vid tidigare dialoger, så som ”höst- och vårlag”, writing-retreats och skrivarförmiddagar är fortfarande relevanta att ta upp som goda exempel. ytterligare ett bra exempel på att ”få i gång” forskningen för de som tagit på sig administrativa befattningar är att belöna dem med en längre period sammanhängande forskningstid efter slutfört uppdrag

Balansen mellan anslags-, bidrags- och uppdragsmedel är fortfarande ojämn och bidragsdelen är fortfarande en försvinnande liten del av forskningsintäkterna. Utmaningen att öka antalet finansieringskällor för forskning kvarstår därmed. Vid årets dialog blev det tydligt att alla ämnen ännu inte tagit fram internprocess för arbetet med bidragsansökningar med stöd av Grants Office. Det är angeläget att fler bidragsansökningar skickas in samtidigt som det är viktigt att de som skickas in håller hög kvalitet. Ett värdefullt instrument för ämnenas kvalitetsarbete är i detta sammanhang att ämnena för statistik över och utvärderar ansökningarna. Det ska även finnas en strategisk plan för att höja bidragsmedlen vid varje ämne.

Vid årets dialoger betonades även vikten av att lyfta blicken och beakta hela ämnets meritering inom det vetenskapliga samhället i samband med bidragsansökningar. Det är minst lika betydelsefullt att erhålla medel för att stärka

och utveckla forskningsmiljöer som att finansiera enskilda forskares projekt. Ämnena behöver dessutom samverka för att etablera och vidareutveckla forskargrupper inom strategiskt viktiga områden.

Varje ämne behöver en kritisk massa av forskande personal för att skapa en levande och dynamisk forskningsmiljö. Vid årets dialog blev det tydligt att ämnena jobbat aktivt för att bygga upp de tidigare ganska sårbara forskningsmiljöerna. Samtliga ämnen har nu regelbundna forskningsseminarier och jobbar på olika sätt aktivt för att deltagandet ska bli så brett som möjligt. Militärhistoria framhölls återigen som bra exempel då de lyckats skapa en internationellt stark forskningsmiljö, bland annat genom att bjuda in internationella deltagare till seminarierna (hybridlösning). Ämnet bjuder även in studenter på avancerad nivå vilket främjar såväl forskningsanknytning inom utbildningen som intresset att söka forskarutbildning. Ett annat bra exempel som lyftes, och som direkt kan relateras till en välfungerande kvalitetspraktik, var att jobba med forskningsprocesseminarier. Att ha seminarier i mindre grupper för att kunna hjälpa varandra med tankeprocesser och mer ofärdiga texter.

Som tidigare nämnts är en avgörande fråga för Försvarshögskolan att rekrytera fler disputerade officerare, och en förutsättning för detta är fler doktorander med militär bakgrund i samtliga ämnen. Målet är att den internationella forskarskolan för officerare ska öka antalet disputerade officerare vid Försvarshögskolan. I detta sammanhang är det också viktigt att lärosätet går ut med en internationell inbjudan att söka utbildningen. En förhoppning är även att det nystartade institutet för krigföring på sikt kommer öka officerares intresse för forskning och vilja att söka sig till forskarutbildning.

En stimulerande och väl fungerande forskarutbildningsmiljö är en viktig fråga för att forskarutbildningen ska hålla hög kvalitet. Försvarshögskolans doktorandpopulation är förhållandevis liten, även om den ökar, och lärosätet behöver därför även fortsättningsvis arbeta aktivt med att knyta de olika ämnenas doktorander samman bättre för att skapa en lärosätesövergripande samhörighet och forskningsmiljö.

Utbildning

Statistik

Försvarshögskolans utbildningar har, i jämförelse med liknade utbildningar i landet, ett fortsatt högt söktryck till det antal utbildningsplatser som erbjuds inom respektive utbildning. Nationellt ökade det totala antalet sökande till universitet och högskolor år 2024 med 8% i jämförelse med föregående år[8]. Vid Försvarshögskolan var ökningen av det totala antalet förstahandssökande 20% år 2024. Bild 10 visar att en ökning kan ses på nästan samtliga kandidat- och masterprogram år 2024. Den nedgång av antalet förstahandssökande som noterades år 2023 (-6 %) var förhoppningsvis en tillfällighet. (bild 10).

Bild 10. Antal förstahandssökande till program - anslagsutbildning, år 2021–2024. (Källa: NyA)

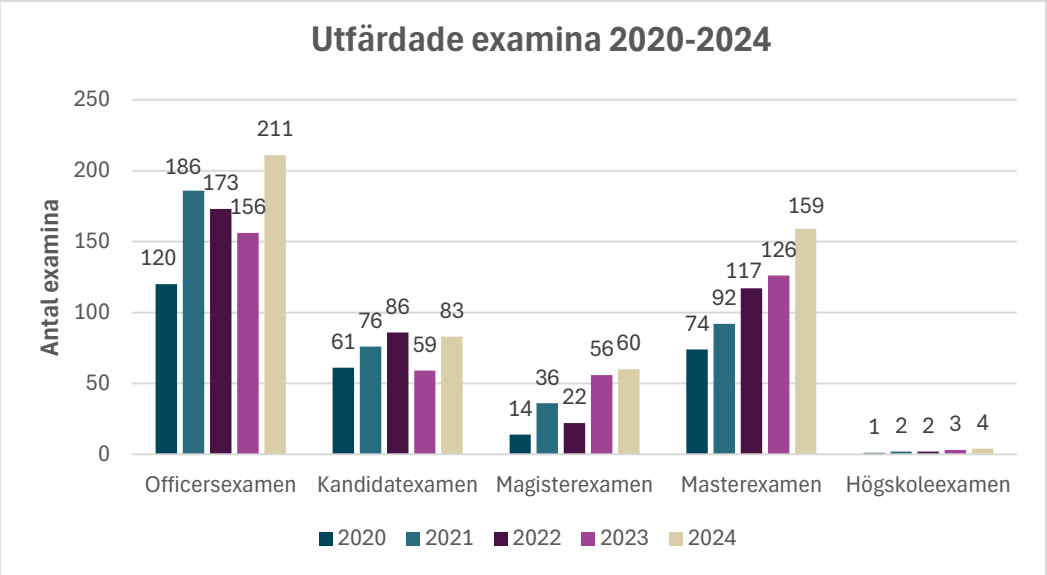
Program	2024	Förändring i procent från 2023	2023	Förändring i procent från 2022	2022	Förändring i procent från 2021	2021
Kandidatprogram, militärhistoria	146	25%	117	-11%	132	25%	106
Kandidatprogram, statsvetenskap	397	23%	324	-21%	408	9%	373
Magisterprogram - Internationell operativ juridik	85	33%	64	-31%	93	0%	0
Masterprogram - Ledarskap och ledning	175	30%	135	-26%	182	84%	99
Masterprogram - Krig, kultur och samhälle (militärhistoria)	53	15%	46	24%	37	19%	31
Masterprogram - Krig och försvar (krigsvetenskap)	146	29%	113	16%	97	87%	52
Masterprogram - Politik, säkerhet och kris (statsvetenskap)	437	16%	376	8%	349	49%	235
Masterprogram - Innovation, försvar och säkerhet (försvarssystem)	97	-10%	108	66%	65	71%	38
Totalt antal förstahandssökande	1536	20%	1283	-6%	1363	46%	934

År 2024 noteras en stor ökning av antalet utfärdade examina i jämförelse med föregående år (bild 11). Ökningen med 29% beror främst på den ökning som ses på de militära programmen, officersprogrammet och högre officersprogrammet, där antalet utfärdade officersexamina ökade med 35%. Det kan även noteras en markant ökning av utfärdade kandidat- och masterexamina (där masterexamen från högre officersprogrammet inkluderas), däremot ligger antalet magisterexamina är på ungefär samma nivå som föregående år. Faktorer som ett ökat studentantal på officersprogrammet samt åtgärder för att få officerare att ta ut

[8] UHR:s webbsida https://www.uhr.se/publikationer/publikationsbutiken/antagning-till-hogre-utbildning-hostterminen-2024--statistik-i-samband-med-sista-anmalningsdag/

sina examina, är faktorer som tillsammans med att delar av föregående års låga värde på utfärdade examina tagits i kapp, förmodas vara den viktigaste förklaringen till ökningen.

Bild 11. Totalt antal examina på grundnivå och avancerad nivå vid FHS år 2020-2024. Examina från Högre Officersprogrammet (inom krigsvetenskap) inkluderas i antalet magister- och masterexamen.
(Källa: Ladok)

Utvecklingen av det totala antalet helårsstudenter (HST) (bild 12) och helårsprestationer (HPR) (bild 13.a-c), på såväl grundnivå som avancerad nivå, visar en konstant ökning från år 2019 till år 2024. Bedömningen är dock att antalet HST och HPR fortsatt behöver öka ytterligare för att motsvara anslagsnivåerna. Försvarshögskolans krav på prestationsgrad har till och med år 2024 varit 85%, men från och med år 2025 höjs den till 90%.

Bild 12. Antal helårsstudenter (HST) per programnivå, fristående kurser och uppdragsutbildning för år 2021–2024. Notera att deltagare på Högre officersprogrammet inkluderas i tabellen under rubrik Uppdragsutbildning. (Källa: Ladok)

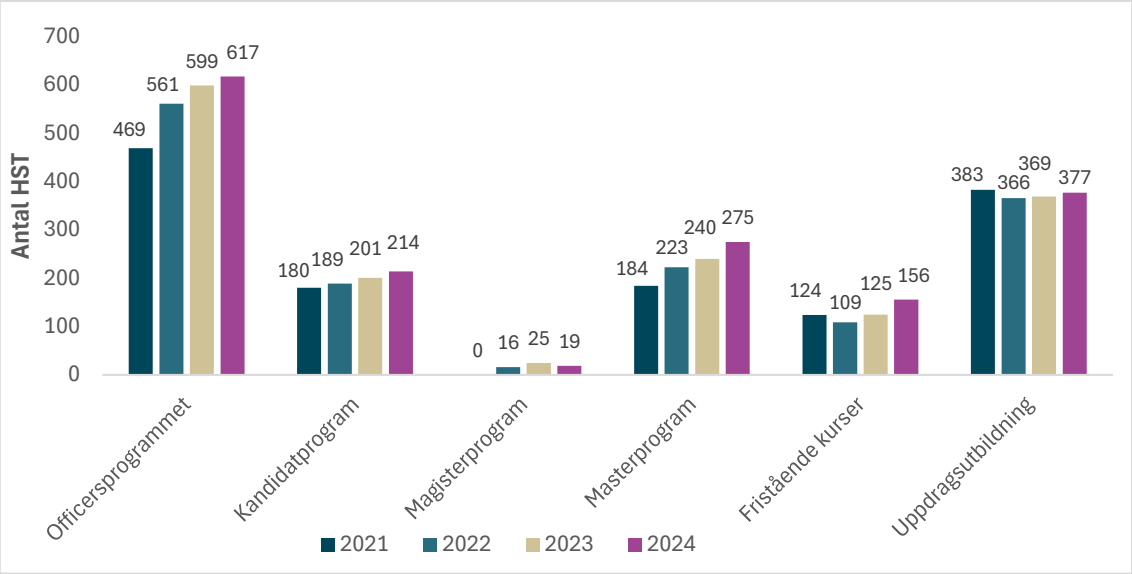

Bild 13 Totalt antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR) samt kostnader per HST och HPR. Avser studenter på Försvarshögskolans civila utbildningar samt officersprogrammet (OP).*

**Avgiftsskyldiga studenter inkluderas enligt följande antal/år: 7 studenter/2024, 7 studenter/2023, 4 studenter/2022, 3 studenter/2021, 4 studenter/2020, 2 studenter/2019.*

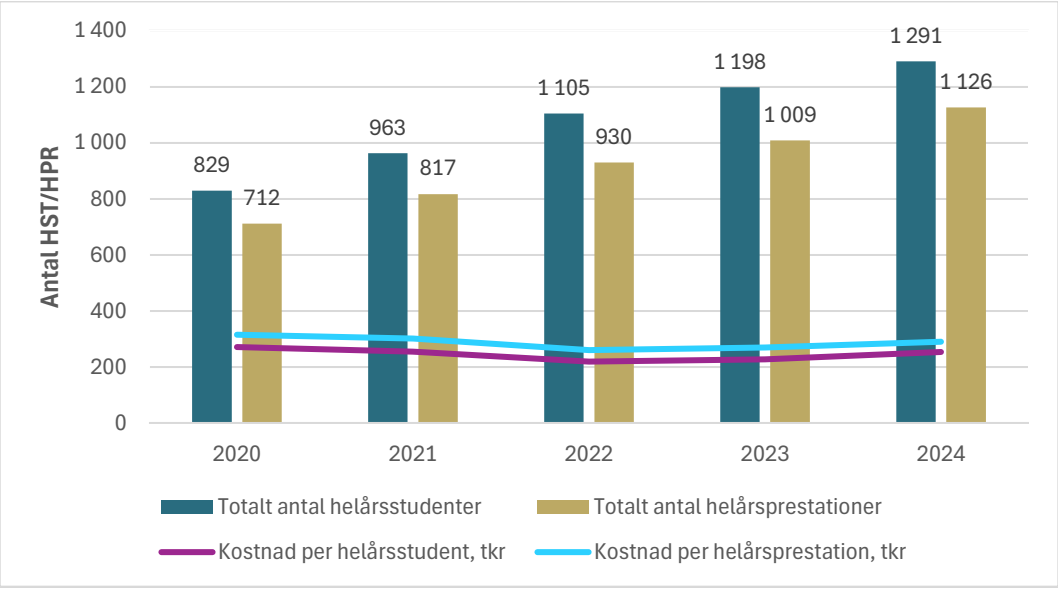
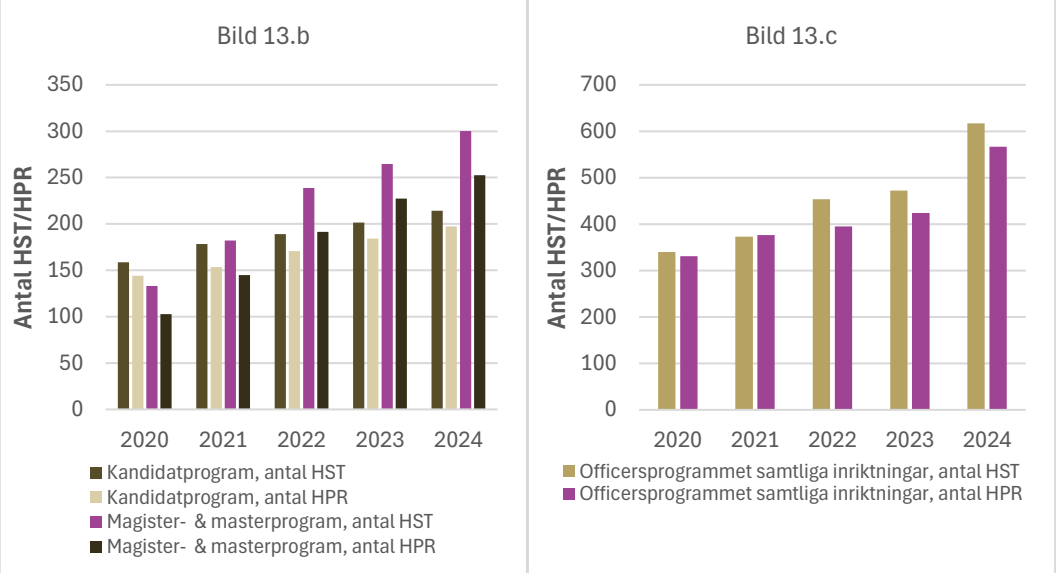

Bild 13.b Antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR), avseende studenter på Försvarshögskolans civila utbildningar på kandidat-, magister- och masterprogram.
Bild 13.c Antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR), avseende studenter på Officersprogrammet.

Förhållandet mellan tilldelade och genomförda HST i förhållande till genomförda HPR visas i tabellen i bild 14. Tabellen visar på att flertalet ämnen behöver se över och planera för att öka prestationsgraden inom ämnet för att nå kravet på 90%. En ökning av antalet HST inom samtliga ämnen förmodas krävas för att kraven på genomförda HPR ska uppnås. Ett ökat antal studenter genom högre planeringstal och antagningstal bör övervägas för att uppnå kravet på prestationsgraden på 90%, vilket medför ett ökat antal studenter.

Bild 14 Tabellen visar tilldelade och genomförda HST i förhållande till genomförda HPR år 2023–2024.

Ämne	2024				2023			
	Tilldelade medel för antal HST	Genomförda antal HST	Genomförda antal HPR	Genomförda HPR i förhållande till tilldelade HST i procent	Tilldelade medel för antal HST	Genomförda antal HST	Genomförda antal HPR	Genomförda HPR i förhållande till tilldelade HST i procent
Försvarssystem	50	45,9	29,3	58,6%	52	26,8	20,4	39,1%
Historia med inriktning mot militärhistoria	141	130,6	109,0	77,3%	160	108,4	91,8	57,4%
Juridik med inriktning mot operativ juridik och folkrätt	80	75,9	55,1	68,9%	80	72,4	60,5	75,6%
Krigsvetenskap	58	68	54,4	93,9%	62	52,4	43,8	70,7%
Ledarskap och ledning	118	125,9	101,3	85,8%	118	114,2	89,0	75,4%
Statsvetenskap	242	218	210,6	87,0%	238	215	194,6	81,8%
Summa	**689**	**664,3**	**559,8**	**81,2%**	**710**	**589,2**	**500,0**	**70,4%**

Årets dialog och analys avseende utbildning

Vid årets kvalitetsdialog konstaterades att lärosätets utbildningar fortsatt attraherar många studenter med höga meritpoäng. Lärosätets studentgrupp är fortsatt en homogen grupp, där studenter från studievana hem med inrikes födda föräldrar dominerar. Detta styrker vad som framkom i tidigare kartläggning av lärosätets studentgrupp (år 2023) kopplat till breddad rekrytering och deltagande av underrepresenterade grupper. Arbetet med breddad rekrytering behöver även fortsättningsvis fortgå och arbetas med strategiskt med hänvisning till resultatet av tidigare kartläggning.

Till lärosätets masterprogram ökade det totala antal sökande, varav antalet förstahandssökande till programmen ökad med 15% - 30% i jämförelse med föregående år. Ett masterprogram hade ett marginellt minskat antal sökande år 2024. Ett ökat antal sökande innebär dock även en höjd arbetsbelastningen avseende granskning av det stora antal sökandes meriter och dokumentation. För att effektivisera granskningsprocessen har ämnet statsvetenskap under vårterminen 2025 utvecklat ett system för att effektivisera granskningsprocessen.

Utbildningsutbudet vid Försvarshögskolan har ökat främst på avancerad nivå. Vid årets dialog lyftes frågan om behörighet till program på avancerad nivå för studerande vid Försvarshögskolans kandidatprogram. Frågan gällde om dessa studenter ska anses ha den behörighet/förkunskaper som krävs för att läsa vidare på samtliga program på avancerad nivå vid lärosätet, eller om komplettering av behörighet krävs till vissa program.

En del av det utökade utbildningsutbudet är de kurser som utvecklas för livslångt lärande. Utbudet bör utvecklas och växa ytterligare i enlighet med omvärldens behov och förväntningar på högskolan inom försvar, krishantering och säkerhet.

Befintliga lärarresurser belastas ytterligare när antalet studenter fortsätter att öka, och kan även leda till konsekvenser för forskningstiden. För att komma till rätta

med problemet inom ämnena bör nyttjande av befintliga resurser och utökat samarbete mellan programutbildningar, samt varierad rekrytering ses över. Även en översyn av olika upplägg, av såväl programmodell som lärarbemanning, behöver göras.

Under året har ett system med mejlutskick till studerande på fristående kurser (ej valbara) tillämpats, med en uppmaning att anmäla avbrott på kurs om de inte aktivt tänker läsa kursen. Detta genomfördes för att komma till rätta med tidigare problem med missvisande statistik på fristående kurser (ej valbara) där prestationer mäts mot ett för stort antal registrerade, varav flera varit inaktiva. Tillämpningen kommer från och med hösten 2025 även att tillämpas på programstudenter på utbildningsprogram.

De militära programledningarnas samverkan (avser främst högre officersprogrammet) med ämnena lyfts vid flera dialoger. Utvecklingen av högre officersutbildningen har bidragit till att belasta ämnen under året då processen varit omfattande och krävande, bland annat när det gäller utvecklingen av kurser, främst självständiga arbeten och metodkurser. Vid dialogerna framkom att en tydligare och tidigare planering efterfrågas när det gäller förändringar som gäller det högre officersprogrammet, samt att oklarheter avseende ansvarsfördelning reds ut. Dessa frågor behöver omhändertas och diskuteras vid kommande kvalitetsdialog med de militära utbildningarna

Officersprogrammet fortsätter att öka. Ökningen påverkar lärarnas redan i dag höga arbetsbelastning. Som ett led i att förbereda för det ökande antalet studenter har en översyn genomförts gällande kursupplägg och examinationsformer på officersprogrammet. En sådan översyn kan vara till nytta även för övriga utbildningar vid Försvarshögskolan.

En ökad variation av examinationsformer på lärosätets kurser är också en del i arbetet med att komma till rätta med eventuellt fusk med hjälp av AI (vilseledande vid examination), Detta gäller inte minst Officersprogrammet som är lärosätets program med flest studenter.

Under år 2024 sjönk antalet disciplinärenden som ledde till disciplinära påföljder för de studenter som anmälts något[9]. Under år 2024 har en mer utvecklad statistik förts över det totala antalet anmälningar av disciplinärenden, såsom misstänkt fusk eller trakasserier.

[9] År 2024 utfärdades 7 disciplinära påföljder vid Försvarshögskolan, att jämföra med 14 disciplinära påföljder år 2023. (Källa: Försvarshögskolans årsredovisning 2024).

Studentkårens kommentarer vid årets dialoger om studentinflytandet visar att det överlag fungerar väl, och att studenterna upplever att de har goda möjligheter att påverka. Det som fungerar mindre bra är dock förmågan att tillsätta samtliga platser för studentrepresentation som lärosätet erbjuder. Ett sätt att underlätta detta och öka studenternas engagemang i kårens arbete vore att införa incitament, exempelvis genom att studenternas insatser kan tillgodoräknas som meriter eller genom att erbjuda arvode eller annan ekonomisk ersättning.

Uppföljning av åtgärder av de generella slutsatser som framkommit och som biläggs som bilaga 1 till denna rapport, sker vid kvalitetsdialog 2026.

Rapporten fastställs av Försvarshögskolans rektor Robert Egnell efter föredragning av prorektor/forskningschef Malena Britz. Vicerektor, högskoledirektör samt avdelningschef och handläggare från FUS har deltagit i beredningen.

Rapport – Kvalitetsdialoger 2025 Dnr. Ö 1/2025

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med SignPorts valideringstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

** Värden markerade med en asterisk har validerats mot beviset från den legitimeringstjänst som användes för underskriften.*

Underskrift 1

Namn: Inger Maria Gustafsson
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Organisation: FHS/HF
Befattning: Avdelningschef
Datum och tid: 2025-10-10 11:22:27 GMT+02:00
Transaktions-ID: 00af19489aec4c46841a132ec379e847

Underskrift 2

Namn: ROBERT EGNELL
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2025-10-10 12:20:03 GMT+02:00
Transaktions-ID: 9b5422e030274ed1a30284ced46d9a98